

מידעון להורים

בס"ד, חשוון תשפ"ד, פרשת לך לך

דברי פתיחה

הרב שרגא פרוכטר, ראש הישיבה

לבניי היקרים מאוד והוריהם, שלום רב.

מבצע חרבות ברזל. השבוע השלישי למלחמה עומד להסתיים. צה"ל ערוך ומוכן לכניסה קרקעית לעזה כדי למגר את החמאס ובמקביל מתנהל מאמץ להשבת החטופים. בישיבה מנסים להתרגל לשגרת לימודים במלחמה.

בשבוע הבא נוסיף שעת לימוד ונסיים בשעה 14:45. התלמידים מקבלים מידע שוטף מדי יום על המערכת ומיקום השיעורים באמצעות אפליקציית שחף. התפילות וארוחות בוקר וצהרים מתנהלות כסידרן. השבוע תרגלנו כמעט מדי יום כניסה למרחב מוגן והיום הייתה אזעקת אמת בשעת הצהרים. ב"ה התלמידים מתורגלים ומבצעים את ההנחיות לפי ההוראות שקיבלו. היעדרותם של רוב

המחנכים ומורים מקצועיים רבים, תקנות פיקוד העורף על מקום לכל תלמיד בממ"ד מחייבות אותנו ללמד רק 4 מחזורים בכל יום. לשמחתנו הנוכחות בישיבה מלאה – 90%. אנו נכנסנו לנוהל למידה והשבוע יתפרסם לוח מבחנים מצומצם לתקופה הקרובה. המבחנים יהיו קצרים יותר ועל היקפי חומר קטנים יותר אך הם מחויבי המציאות. הכניסה לשגרת לימודים ועיבוד החומר הלימודי מחייבת הליך של שינון, עיבוד ובחינה.

ישיבת גבעת שמואל

משתתפת באבלם הכבד של

בני משפחת גרוניך

האבא דורון, גלעד בוגר מחזור כ"א, אריאל
תלמיד כיתה י"א, יאיר תלמיד כיתה ז',
האחיות הדר ואפרת וכל בני המשפחה.

על פטירתה של אם המשפחה

ענבל ז"ל.

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון
וירושלים.

בשבת הקרובה אי"ה נקרא את פרשת לך, בה מסופר על התגלות ה' לאברהם אבינו ועל הבטחת ארץ ישראל לעם ישראל. בפרשה מסופר עוד על ירידת אברם למצרים, ולאחר מכן חזרתו לארץ כנען. כמו"כ באה הפרשה ומרחיבה בעניין מלחמת המלכים, ניצחון אברם אבינו, הבטחת הזרע לאברם והסיפור על שרה, הגר ולידת ישמעאל. בסוף הפרשה ה' מצווה את אברם למול את ישמעאל וילידי ביתו.

על הפרשה נכתבו דברי תורה רבים ואכתוב מספר דברים בהמשך, אך אסור לנו לשכוח שאתמול – יום חמישי י"א חשוון, היה יום מיוחד מאוד לעם ישראל. **ביום זה נפטרה רחל אימנו.**

הקשר בין רחל אימנו לעם ישראל הוא קשר מיוחד. קשר של אהבה, קשר של אימא לבניה ובמיוחד קשר של דמעות. לא נשכח אף פעם את מסירותה של רחל אימנו לעם ישראל.

כשעם ישראל ירדו לגלות בבל ועברו בדרך ליד קברה של רחל אימנו, יצאה רחל ובכתה לה' יתב' ע"כ שעם ישראל יורד לגלות, ואז נתגלה ה' לרחל ואמר לה: **"מנעי קולך מבכי ועינייך מדמעה כי יש שכר לפעולתך נאום ה' ושבנו בנים לגבולם"**, ואכן עם ישראל חזר לארץ ישראל לאחר 70 שנות גלות.

ברצוני הפעם לעסוק בתחילת הדברים בנושא רחל אימנו.

ליום פטירתה של רחל אמנו

כולנו יודעים שיום פטירתה של רחל אמנו חל ב-י"א חשוון, מדוע נישא באופן מיוחד שמה של רחל, מדוע כולנו מתרפקים על אימא רחל ?? ודאי יש לכך תשובות עמוקות ונסתרות, אך דומה כי יש בבסיס הדברים גם רובד המדבר אלינו.

מי לא צריך אימא?? אימא צריך כל יום, בכל דבר פונים לאימא, בכל יום ובכל שעה ביום הילדים חושבים על אימא.

אולם הכי חשובה היא **אימא של נחמה...** הנביא ישעיהו (פרק סו) אומר לישראל: **"כאי ש אשר אמו תנחמנו כן אנכי אנחמכם."** מהי הנחמה המיוחדת של האם ??

כשילד מקבל מכה או סופג עלבון מחבר או סתם מפסיד במשחק כדורגל, הוא זקוק לחום של אימא. אין הוא זקוק ברגע זה למי שישאל אותו ויברר עמו מה בדיוק ארע וכיצד יש להתמודד עם הדברים, וודאי לא למי שיצעק עליו, אלא הוא פשוט זקוק למי שיעניק לו חיבוק חם ואוהב. זוהי אימא!!! אימא יודעת להעניק את אותו טחון עצמי, את התחושה העמוקה כי יש לך חוף מבטחים לעגון בו בכל עת שתרצה.

גם אם לא הסתדרו כל הדברים, גם אם לא נגמרו הצרות, יש מי שמאמין בך שתצליח להתגבר על הכול - אפילו על כל מה שתלוי בך. אימא אינה צועקת על הילד שלה גם אם הוא אשם. אימא פשוט מאמינה, מחבקת, אולי לפעמים בוכה עם הילד ומעניקה לו כוחות להתמודד ולהתגבר.

גם עם ישראל זקוק לאימא... אימא שתאזין
למכאוביו הנפשיים והגופניים של העם
כולו, אימא שתחבק חיבוק חם ואוהב.

3

דברים נפלאים מובאים בשם ר' יצחק הוטנר, בעל

הפחד יצחק :

המילה אימא – באה מלשון אמון, אימא שסומכים עליה. יש אימא של סוף הדרך, יש אימא של תחילת הדרך שמציבה יעדים וכיווני דרך, אולם יש אימא של **אמצע הדרך**, כזאת שרוצים לפגוש באמצעו של מסע מפרך, בסבך אתגרי וקשה, ובלילות אפלים. כזאת היא אימא רחל!

רחל מתה בדרך ונקברה בדרך. רחל היא אימא של אמצע הדרך. רחל היא אימא שמאמינה בנו גם כשאנו עדיין באמצע תהליך. לרחל יש דמעות

רבות על מנת לבכות איתנו, על אף שאנו אשמים, היא לא עושה אתנו חשבונות!!! רחל יודעת שגם אם חטאנו, שגם אם טעינו, אנחנו מתגעגעים ומשתוקקים להיות ראויים, להיות טובים.

מה ראה יעקב אבינו לקבור את רחל בדרך אפרת?? אלא צפה שעם ישראל עתידים לעבור ליד קברה כשירדו לגלות בבל, ולכן נקברה שם שתהא מבקשת עליהם רחמים ברגע שירדו לגלות, ועל זה נאמר: **"כה אמר ה' קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים, רחל מבכה על בניה מאנה להינחם... כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך, ויש תקוה לאחריתך נאם ה' ושבנו בנים לגבולם"**. (ילקוט שמעוני בראשית רמז קלו).

רחל עומדת באמצע הדרך, בדיוק ברגעים בהם עוברים בניה בדרכם לגלות הנוראה, אולם אין היא מאשימה אותם בכך שהם יוצאים לגלות על חטאיהם, אינה מייעצת להם מה עליהם לעשות על מנת לשוב לארצם, אלא יוצאת מקיברה ובוכה בבכי תמרורים, עיניה זולגות דמעות והיא מתפללת על עם ישראל ואומרת לה' יתברך מתי ישובו בניה האהובים הביתה??

לאימא אוהבת כזאת באה התשובה: מנעי קולך מבכי... ושבנו בנים לגבולם! – כל זאת השכר לפעולתך!!!

המדרש בילקוט שמעוני (ישעיהו רמז תעד) מבחין היטב בין **רחמים לנחמה** ואומר: דרכו של **אב** לרחם- "**נרחם אב על בנים**", ודרכה של **אם** לנחם כאיש אשר **תנחמנו אמו**. אמר ה' יתב' אנא עבדית דאבא ודאמא – **אנוכי אנוכי** הוא מנחמכם. לה' יתב' יש בו את 2 הכוחות, של האבא ושל האמא.

על פי דבריו של ר' צדוק (פרשת שופטים אות יד) האבחנה בין רחמים לניחומים היא בכך שהרחמים הם על העתיד וניחומים הם על העבר. האב מציב מייד חזון, מורה את הדרך לתיקון, בעוד האם מתחברת למקום הכאב, מסייעת להקל על ייסורי הנפש ומביאה את האדם להתחבר לנקודה שממנה הוא יכול להתגבר ולבנות מחדש את הגבורה והשמחה שבחיייו. ומאז ועד היום, ניצב לו קיברה של אימא רחל על אם הדרך. ימי גלות רבים מנועים היו בניה מלהניח ראשם על קברה, עד ששבו בנים לגבולם במלחמת ששת הימים.

עדיין ניצבת היא על אם הדרך, ופותחת ידיה לבניה, שומעת היא קול בכיו של בן כואב, מוחה דמעה מלחייה של בת עצובה, ומנחמת. רחל מלמדת אותנו כיצד יש לנחם בן, כיצד יש לנחם תלמיד, כיצד לנחם חבר אך גם כיצד לנחם דור – עם שלם דורש ניחומים!

י"א בחשוון הוא יום פטירתה של רחל אמנו. ביום זה אנו כבנים אהובים צריכים לשמח את אימא, להחזיר לה חיבוק. לאימא מחזירים חיבוק על ידי אחווה בין אחים, על ידי העמקת הזהות ובירור העצמי, על ידי הגברת האמון העצמי ואהבת ישראל אחד את השני – פשוט לאהוב!

ולעניינינו – אנו נמצאים כבר 3 שבועות במערכה קשה, במלחמה עם החמאס. בשמחת תורה לפני כ-3 שבועות נכנסו אלפי רשעים ומנוולים מעזה לאזור עוטף עזה, רצחו מעל 1400 חיילים ואזרחים, פצעו אלפים רבים ולקחו לשבי כ-230 חטופים. בין החטופים חיילים, מבוגרים, ילדים ותינוקות. מזעזע ממש !!! ימים קשים עוברים עלינו. **אנו חייבים בימים אלו שאימא רחל תתפלל עלינו, תזיל דמעות לפני רבש"ע ותאמר לצרותינו די. דיברתי רבות הבוקר עם תלמידי ט"ו-י"ב הסברתי את המדרש שמספר על השיח של ה' יתב' לרחל, ומכאן אני מתפלל שרחל תצא מקברה בתקופה זו ותבקש על כולנו. אנחנו זקוקים מאוד לתפילותיה של רחל עלינו.**

פרשת לך לך

5

"ישפוט ה' ביני וביניך"

נאמר בפרשת השבוע:

"ותאמר שרי אל אברם הנה נא עצרני ה' מלדת בא נא אל שפחתי אולי אבנה ממנה וישמע אברם לקול שרי: ותקח שרי אשת אברם את הגר המצרית שפחתה מקץ עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען ותתן אתה לאברם אישה לו לאשה: ויבא אל הגר ותהר ותרא פי הרתה ותקל גברתה בעיניה: ותאמר שרי אל אברם חמסי עליך אנכי נתתי שפחתי בחיקך ותרא פי הרתה ואקל בעיניה ישפט ה' ביני וביניך"

התנהגותה של שרה מצריכה עיון. מה רוצה שרה מאברהם? לאורך כל הפסוקים שקראנו, אברהם הינו פסיבי לחלוטין, ומציית לאשתו באופן מוחלט, כמו כל בעל טוב. הרי ההצעה להכניס את הגר לתמונה הייתה של שרה בלבד. היא זו שבידיה ממש הכניסה את שפחתה לביתה: "ותקח שרי אשת אברם את הגר המצרית שפחתה... ותתן אתה לאברם אישה".

גם דיבורה של שרה תמוה. "חמסי עליך". בפעם הקודמת שנתקלנו במילה חמס, היה זה בדור המבול "כי מלאה הארץ חמס". מדוע פונה שרה אל אברהם בצורה כה חריפה? מסירת דין לשמים נחשבת כדבר חמור בעיני חז"ל, כפי שדרש רב חנן במסכת בבא קמא דף צג. "המוסר דין על חבירו הוא נענש תחילה, שנאמר ותאמר שרי אל אברם חמסי עליך וכתוב ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה. מדוע, אם כן, נאלצת שרה למסור דין לשמים?"

על שהתרחש מאחורי הקלעים, עמדו חז"ל בתוספתא במסכת סוטה:

"שכן מצינו באמנו שרה שאמרה לו לאבינו אברהם (בראשית טז) ישפוט ה' ביני וביניך אלא כך אמרה לו (שם כא) גרש האמה הזאת ואת בנה מלמד שהיתה אמנו שרה רואה את ישמעאל בונה במסין וצד חגבין ומעלה ומקטיר לעבודת כוכבים אמרה שמא ילמוד יצחק בני כן וילך ויעבוד כך ונמצא שם שמים מתחלל בדבר. אמר לה לאחר שזכין לו לאדם חבין לו אחר שעשינוה מלכה אחר שעשינוה גבירה והכנסנוה לגדולה זו נטרדנוה מתוך בתינו מה הבריות אומרות עלינו לא נמצא שם שמים מתחלל בדבר אמרה לו הואיל ואתה אומר חילול השם בדבר זה, יכריע המקום בין דברי לדבריך הכריע המקום בין דבריה לדבריו שנא' (שם) כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה שאין ת"ל כל ומה ת"ל כל מלמד שהכריע לשניה והכריע לראשונה מה שניה על אודות הגר אף הראשונה על אודות הגר".

אברהם ושרה נתונים בקונפליקט, בו שרוי עם ישראל פעמים רבות, בעקבות תפקידו המורכב. אברהם נבחר להיות אב המון גויים מחד, אך מאידך, נועד להיות אברהם העברי, שכל העולם כולו ניצב מן העבר אחד ואילו אברהם ניצב מן העבר השני. אברהם ישאף להיות קוסמופוליטן (= כלל עולמי), אך בו בזמן מחובתו לשמור על עם ישראל כפי שנאמר " הן עם לבדד ישכון ". בויכוח בין שרה לאברהם, מתנגשים שני התפקידים. אומר אברהם לשרה- אם נגרש את הגר, נאבד את הצלם המוסרי שאנו מנסים להפיץ בעולם. מה יאמרו הגויים של עם ישראל? נמצא שם שמיים יתחלל. אומרת לו שרה : אם נשאיר את הגר, יתקלקל יצחק. הוא יאבד את זהותו. איך נוכל לחנך את העולם, אם אין אנו מצליחים בחינוך בבית. הרי שם שמיים יתחלל בכך !

בקונפליקט מורכב כמו זה, מתחייבת הכרעה אלוקית. ואכן, הכריע ה' יתב' כשרה. אין כל ספק, ששני תפקידיו של עם ישראל, להיות אור לגויים, ולהיות עם לבדד ישכון, חשובים מאין כמותם.

לפיכך מכריע ה', כי בכל עת בה נתקל בהתנגשות בין הערכים - **הבית קודם**. יש חשיבות גדולה ל"מה יאמרו הגויים", אך בתנאי שאין זה בא על חשבון הבית. דווקא מתוך שמירה על הזהות, דווקא מתוך תיקון הבית, מתוך בית מקדשו, יוכל לזכות עם ישראל להיות אור לגויים, ולהביא את כולם אל ירושלים - "כי ביתי בית תפילה יקרא לכל העמים".

א"כ בניי היקרים -

בשעת דילמה אסור לנו לוותר על "הבית", על הזהות שלנו, לפיכך, אם מבקשים מאיתנו לעשות דבר שנוגד את דעתנו האישית, אנו נשמור על זהותנו ותפקידנו לומר לחברים : "תסלחו לי, אני לא אתכם....."

שבת שלום ומבורך

שבת שקטה אי"ה בכל הארץ

ברכות להצלחת חיילינו

וברכת חזרה הביתה במהרה לשבויים

שרגא פרוכטר - ראש הישיבה

